

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Divendres 16 de Abril de 1897

Num. 3.243

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Administració y Redacció

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, 6 (PORXOS)

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibreries d' aquesta ciutat y de fora. En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6. No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

DIVENDRES SANT

LA MORT DE JESÚS

(De la *Vie de Notre-Seigneur*, par l'abbé Letard).

S'acostava la hora nona (las tres de la tarde). Fou en aquesta hora quan Adam, desseguida d' haver pecat, of la veu de Deu, en lo Paradís terrenal, condemnant-lo a la pols de las tombas. Insultat per tots, abandonat dels homes, sas criatures, faltava encara que Jesús fos entregat per son Pare a totas las angoxas d' una agonía espantosa. Tots los pecats del mon passavan sobre d' ell y s' presentavan al seu esperit ab tota llur repugnancia, com fantasmas asquerosas qui omplian la seva ánima d' esglay y d' horror. Com en la cova de la agonía, l' infern veient que la humanitat anava a escarparli, descarrega tots los seus furors sobre d' aquell qui, per una veritable institució, se fa caució de la génera humana. Mes, en tant que branda'l seu fibló contra d' ell, la fiblada's queda en sa carn adorable y a partir d' aquest moment, lo pecat, la mort y l' infern han perdut el llur fibló. Desde la hora sexta fins a la nona, la victima consuma'l seu sacrifici, y mentres las ombas de la mort embolcallan la seva ánima, las tenebras també cubreixen la naturalesa exterior. Lo sol per lo seu brill, las estrellas lluheixen en lo firmament com al cor de la nit, y una mena d' angoxa somon a la creació entera. Las tenebras que qui cobrian la terra aquell dia eran talment espesses que al dir d' En Phlegon, autor del sigle, may se'n eran vistas de semblants. «En l' any IV de la 202.ª olympiada, hi hagué un eclipse de sol, qui fou mes gros que cap de quants han arribat al nostre coneixement. A la hora sexta (mitjdia), era com la nit, de tal manera que's veyan las estrellas al cel.»

Un altre escriptor grec, segons refereix Eusebi, fa esment d' aquest doble fenomen. Tertuliá, Rufus, en sas obras, citan als pagans de Roma pera provas d' eixas tenebras, los arxius públics. —Aquest extraordinari eclipse, vingut contrariament al curs normal dels astres, doná lloch, se diu, a un pagà, Denis l' Areopagita, a cridar aterrorisat: «O'l mon s' acaba, ó son autor pateix!»

L' instant suprém s' aproxima: es la hora de la consumació del sacrifici.

Y Jesús, fent un gran crit, diu: Pare meu, a vos tres mans retorno la meua ánima. Y, dihent aquets mots, espira. (Lluch, XIII, 46).

¿Quí es aquest home qui, axafat per tota lley de torments y de dolors, al cap de tres horas de crucificament, encara pot traure de son pit enfonsat, en comptes del grill de la mort, eix crit atravessador pera acompanyar son últim sospir?

Escoltém lo testimoni d' un soldat romá: *No obstant, lo centurió, qui era allà present, devant per devant de Jesús, veient que s' havia mort, tot fent aquest gran crit, digué: CERTAMENT AQUEST HOMÉ ERA 'L FILL DE DEU.* (March, XIII, 39.)

Per la traducció: FRANAR.

AL PEU DE LA CREU

¡Quin cuadro! La taca del desconsol, avuy apar que s' exten sobre tota la natura. Lo sol no s' ha vestit ab aquells raigs ab los quals alegrava'l cor del home, endolsia'l cant dels aucells, donava vida y gaubansa a las plantas y establia en l' univers l' armonía més suau. La Lluna s' ha cubert ab un vel negre; llençada del costat del Espós que tant aymava, no sab fer

altra cosa que donarse de plé al pesar y a la desdita. Las estrellas, ab sa claror tímida y macilenta, no proporcionan als poetas aquells ratos encisadors, en que extrauen de la natura ideas tant preuhadas, que no sabria concebir las altre que no fos un Deu. La terra tota tremola; las pedras se parteixen, fins s' esberlan las montanyas; tot aménassa una catástrofe; quan los segles, encor los homes farán memoria de lo que passa en eixos dias.

Allá al bell peu de la ciutat, que l' Etern havia escollida per sa morada, s' hi deixa entreveure en una tarde xafagosa y fosca, una Mare que, fixant sas esperansas en objectes mes preuhats que tot lo de la terra, se parteix de dolor y saboreja a bell doll lo cálzer de l' amargura, caminant molt silenciosa envers lo lloch hont los homes sacrificarán eix jorn a la victima incruenta, llenarán per terra la sanch que dona vida al mateix Deu y consumarán lo més horrendo de tots los crims.

Es la Senyora d' una propietat sens límits. L' Autor de la propietat li doná per patrimoni la grandesa de la terra, l' inmensitat dels mars, las bréolias dels abismes, la magnificencia dels Cels y l' poder de tot un Deu.

Mes, avuy se desconsola. Quan ha sortit de casa seva, portava un traje de dol, indici cert d' alguna mudansa. Sola, trista, neguitosa, sos nlls baixos y plorosos, sa cara esblanquehida, lo seu posat modest y grave, corre, corre, pressurososa a abressar darrera volta al Fillé de sas entranyas.

Després d' uns moments ja s' ovira allá al cim d' una montanya, hont un glavi infernal li ha traspassat lo cor. Era Mare d' un fill únich; Eix li havia baixat del Cel, quan los homes tremolavan en mitj de sos conflictes, perque volia enlleugerir totas sas penas; pero ells, no fent cas de sas paraulas de vida, l' han penjat en una creu, causant aixis la seva mort y l' dolor de sa Mare desventurada. Dreta está baix la parra que magestuosa s' aixeca al cim del Gòlgota, sostenint un rahím mústich, que tallat a la flor dels dias, apar que demana venjansa al Cel pels autors de tant monstruosos sacrilegis, al temps que crida misericordia per la humanitat entera; encor sia ella la que l' ha posat en estat tan llastimós.

Y Ella l' ha vist com sufría, ha sentit la paraula que sortia de sos llabis frets, quan li ha dit que la feya Mare de tots los homes, y s' ha cubert d' espant, quan ab un crit aterrador se dirigia al Etern Pare, encomanantli son esperit. Y per aixó dreta l' contempla, veient en Ell l' hostia que per sos pecats ofereix la terra al Deu de las venjansas y l' Verb vestit ab carn humana, en qui l' seu Pare té posadas totas las sevas complacencias. En eix estat es quan se li encen ab mes vigor la lluyta que en son cor puríssim sostenen l' amor de Mare de Deu y de Mare dels homes. Prou desitja que s' obri la porta blava, perque ls homes pogan passar a la terra que tenen promesa; mes per aixó es necessari que mori l' seu fill únich, importa un sacrifici de molta trascendencia y María s' hi conforma; no importa que son dolor la postri de tal manera, que sia prou per baixarla en lo sepulcre, si no s' obra un miracle del Altíssim per conservar sa existencia, fentli mes amarga la mateixa.

La llengua humana s' queda muda; la ploma no sab pintar l' intensitat del dolor de María. Y no obstant de ser tan greu aqueix dolor, l' amor li posa l' peu a ralla y María pot acostarse a plorar sota la Creu.

I. COSTA.

Las tres van a tocar

Las tres van a tocar... y negre sombra n' entela ja lo sol y firmament, y ab sanch de Deu la terra n' alfombrá plorant de sentiment.

Las tres van a tocar... y tot camina a desesser, que viurer no mereix, qui ab sanya endiablada y ma escorpina a tot un Deu fereix.

Las tres van a tocar... y la natura d' un desenllas terrible don senyals, rius y torrents inundan d' amargura planuras y serrals.

Las tres van a tocar... y espectres Huytan com si del mon volguessen fé encenall, espavordits aucells a corre-cuytan buscant amagatall.

Las tres van a tocar... y el que agonisa, de peus y mans clavat en dura creu, a son devant mateix la mort divideix, y diu al Pare seu:

Pater dimitte illis non enim sciunt quid faciunt.

Vaig a morir... pro, Pare, perdonaulos que si bé ingrats no saben lo que fan, desde aquí dalt ab compassió mirraulos que en quant per Mi ben perdonats están.

¡Oh Deu meu, que n' olvit deixant l'agravi indult doneu a uns homes tan inichs feu que del cor ne brolli y del meu llabi també l' perdó per tots mos enemichs!

Hodie mecum eris in paradiso.

Vaig a morir... confús ab la cridoria de xusma vil que l' reto m' ha tirat; mes tú que has confessat la meua gloria al Cel vindrás avuy al meu costat.

¡Oh Jesús! fes de mí un altre Sant Dimas que t' confessi per Deu en tot país, y ab lo mateix amor que als dos estimas fes que gosi com éll del Paradís.

Mulier, ecce filius tuus. Deinde dicit discipulo: ecce Mater tua.

Vaig a morir... readit d' amor y pena, nú y traetat com intame y malfactor; pero, Mare, més que aixó molt més m' apena vostre mirar que m' atravesa'l cor.

No soch ja vostre fill, oh Santa Dona, vostre fill es Joan, rebeulo bé; y tú, deizeble amat, en sa Persona ta Mare la més tierna tens també.

¡Oh Deu d' inmens amor, que fins la Mare sabeu deixar perque no m' falti a mí, feu que com a Joan ella m' ampare d' eixa deserta vida en lo camilo!

Deus, Deus meus, zut quid dereliquisti me?

Vaig a morir... y compassió no m' troba la meua ánima en iance tan cruel, lo Pare desde'l cel al Fill reproba, y aquí ls fills a son Pare donan fel....

Pero encor que sol en mitj del abandono per la terra y pel cel repudiat, a tots mos ofensors de cor perdono:

mes ¿per qué, Pare, m' heu desamparai?

Oh diví Redemptor, ¿com compensarvos eix desayre que Deu per mí us ha dat?

¡ay! plorant mos pecats, y acompanyarvos en vostre desampero y soletat!

Sitio

Vaig á morir... tinch seca la garganta,
la llengua se 'm apegada al paladar,
desfalleix mon vigor, set devoranta
me diu que molt en brau vaig á espirar.
Desmaya lo meu cor, la mort supera,
mas forjes extingides trobo ja;
¡verduga humanitat ingrata y fera
tinch set, tinch set, y d'aygua no 'm vols dá?

¡Oh víctima espirant, feu que jo senti
la set ardent que Vos per mí teniu
que cada dia 'l meu amor amenti
ja que 'l vostre per mí n' es excessiu!

Consumatum est

Vaig á espirar... Ja l' obra es acabada;
he complert sobre 'l mon ma Missió;
la Justícia divina está pagada
y consumada está la Redempció,

Testament, Sacerdoci y Sacrifici
del temps vell al de gracia donan pas,
y la terra palpant tal benefici
Deu y l' home se donan dols abrás.

De Satanás ja s' acabat l' imperi
que al arbre de la Creu vaig á lligar,
cap dany no farà al home de criteri
tan sols com gos fermat podrá lladrar.

¡Deu meu, Deu meu, qu'hermosa l'issó aquesta!
lo Misteri d' amor heu consumat
ensenyantme que 'l temps que viure 'm resta
¡ay! l' ofendreu per mí estiga acabat.

Pater, in manus tuas, commendo spiritum meum

Are 'm sento morir... Oh, Pare, Pare,
en tas mans encomano 'l meu Esperit;
al seno d' Abraham envial are
y estará aquest nou poble redimit.

Aixó pronunciant, lo cap inclina
sobre son pit lo Redemptor del mon;
¡Jesús, Jesús es mort!... complerta ruina
tindrás, Jerusalem per tal afront.

¡Jesús, Jesús es mort!... y en cruda guerra
se xocan per l' espay llamps, vent y foch;
y als torts sacudiments que don la terra
hasta 'ls morts foragita del seu lloch.

Esfereits de tan estranys vissatjes
homes, donas y noys diuen que 's Deu
y alguns dels que antes foren més salvatjes
arrepentits confessan lo crim seu.

Arrepentits de cor també uns y altres
plorém lo deicidi que hem comés,
ja que 'l Deu del amor de tots nosaltres
cap altre sacrifici exigeix més.

M. SANTANDREU, BBRE.

Divendres Sant

A Jesús en la Creu

Quis fecit hoc? Fecit amor.
St. Bernat.

Quan contemplo la vostra fesomia
per hont transpira l' ànima d' un Deu,
ja adorant en los braços de Maria,
ja elevat en los braços de la Creu:

Quan de peus y de mans ¡ay! vos oviro,
oh, dolç Jesús! en dura creu clavat;
quan vostre Cor amoríssim miro
ab una llansa obert de bat á bat:

Quan com Tomás entrant per la ferida
veig lo mon del amor en vostre pit,
y com un paradís en sa florida
puch contemplar á pler vostre esperit:

Quan el morir veig que abaxáu la testa,
al home ingrat per darli un bes d' amor,
morint ab Vos mon esperit contesta:
Jesús, qui no us estima no te cor.

JACINTO VERDAGUER, PVRE.

SECCIÓ DOCTRINAL

L' estat piados

Llegírem en nostre colega *El Monitor de Primera Ensenanza* las següents ratllas, que hem vist reproduhidas en lo *Diario de Barcelona*:

En un document oficial se consigná per la Direcció general d' Instrucció pública lo següent:

«Primera enseñanza.—En vista de las reclamaciones formuladas por las opositoras excluidas á Escuelas elementales de niñas y de párvulos, esta Dirección general, fundandose en razones de piedad, ha resuelto que sean admitidas las opositoras excluidas que á continuación se espresan».

Pel respecte que 'ns mereixen no posém á continuació 'ls noms de las senyeras Mestras admesas per pietat.

Senyors, no hi ha que esgarriarse. En definitiva la direcció d' Instrucció pública no fa més que posar en pràctica las ideas d' aquells que volen que las cuestiones sociales sian resoltes per l' Estat. Se tracta d' unas cuantas pobres noyas, llansadas com qui diu per las familias que no han mirat si tenen ó no talent per aprendre totas aquellas cosas que 'ls ensenyan á la Normal, pero que s' han empenyat en que sian mestras, tota vegada que aixó es un «modus vivendi» que fins adorna y tot, *despreocupant* de passada á las aprenentas. Per nosaltres es aquest un desordre social com cualsevol altre, y 'ls sociólegs, que 's preocupan tant del treball de las donas en las fábricas, tenen aquí un altre tema de discussió que pot fer embrutar una pila de paper. La funció *piadosa* del Estat, admetent per mestras á noyas que no 'n tenen vocació y que en cambi potser serian bonas per portar una casa, no es idea tant desballestada com sembla á primera vista. Lo cru es de la manera d' exercirle aqueixa funció.

Pel demés, á un Estat com l' espanyol ja casi es lo que mes li escau convertirse en establiment de beneficencia; destinant las oficinas per departament d' homes y per departament de donas las escolas públicas.

Nous regidors

Já s' ha *pastat lo gran pastel*.

Ahir al mati, en la sessió que celebrá l' Ajuntament se doná compte d' haver sigut nombrats per lo senyor Governador civil de la Provincia, regidors gubernatius interins, pera cubrir las sis vacants per dimissió, dos per defunció y dos processats, los senyors següents:

D. Pere Franquet, D. Manuel Rubio, D. Francisco Escardó, D. Eduart Albacar, D. Domingo Rius, D. Joan Cinto Figueras, D. Joseph Lledó, D. Joseph Bartomeu, D. Joan Valls y D. Joseph Llatse.

A escepció dels Srs. Franquet y Albacar, han pres los demés possessió de sos càrrechs, cubrintse las vacants de tinents d' Alcalde, cucl elecció ha recaigut, pera la primera tenencia, á favor de D. Manuel Rubio; pera la segona se designá á D. Francisco Biarnés, pera la quinta á D. Felip Navarro, y pera 'l càrrech de síndich segon, á D. Joseph Llatse.

Nosaltres, consumat encara l' acte, no podém sortir de nostre assombro.

Y com nosaltres y ab nosaltres la majoria de tortosins, no s' esplican la resolució del Sr. Governador, donant curs á unas dimissions que no están basadas en fonaments legals, donchs apreciar la cosa d' altra manera, sería desconèixer los principis de la rahó y de la justícia.

La resolució dels dignes regidors substituïts, Srs. Nicolau, Grego, Tremoleda, Monfort, Sales y Guarch, no podía prosperar, ab arreglo á las bonas prácticas administrativas, á la vigent legislació y á las disposicions de la lley.

Lo regidor D. Agustí Subirats, en la sessió d' aquest mati, ha protestat devant l' Ajuntament de las renunciaciones fetas per sos companys, reservantse lo dret que puga exercir contra las mateixas, donant son caràcter de regidor.

¿Perqué 'l Sr. Governador civil no resolvía l' expedient de suposada incapacitat dels mencionats regidors, y nombra depressa y corrent regidors gubernatius, pochos dias després de rebudas las dimissions?

¡Bonich espectáculo lo que s' está donant á Tortosa! Los que creguin que ab éll assegaran lo triomf electoral al caciquisme imperant, s' equivocan llastimosament; en la conciencia de la majoria dels Tortosins está lo combatirlo, y no necessitem dir de la manera que nostres amichs, lo país independent y la massa general de la població, respondrà á aquixos maneigs portats á cab entre sombras, pera assegurar éxits que 's veurían ab repulsió y ab disgust.

S' entaularán recursos legals contra las dimissions de regidors substituïts; se recurrirá contra 'l nomenament dels nous, y 'ls electors de Tortosa sabrán donar probas de virilitat y de energia, estém d' aixó segurs, en las próximas eleccions municipals del mes de Maig. Los que pensin que han fugit de la crema, smot-

llant sa conducta á especials combinacions, y á aixó que s' anomenan *conveniencias politicas del moment*, viuen en un error gran.

Continuarem.»

(Del *Diario de Tortosa*).

Lo de Creta

Los periódichs alemanys, á la vegada que consagran extensos articles encaminats á estudiar la solució que pot tenir la rebelió de Creta, donan compte de tres noves circulars que 'l Govern de la Sublime Puerta ha dirigit á sos representants sobre las grans potencias.

En la primera circular s' indica la conveniencia de que 's procedeixi per part de las tropas gregas á la evacuació de Creta.

En la segona lo Govern otomá protesta de las variadas midas de govern adoptadas per las potencias europeas pera dita isla.

La tercera circular se lamenta del desarme dels musulmans cretenses, al mateix temps que 'ls cristians conservan lo dret del ús d' armas. Los periódichs alemanys diuen ab aquest motiu que á Turquia se li ha pujat al cap lo principi de la integritat del territori, quan subsisteix sols per voluntat d' Europa.

Fan notar que durant la segona meytat d' aquest sigle Turquia ha perdut la Rumania, la Servia, lo Montenegro, la Tesalia y la Armenia russa, que Egipte y Bulgaria lograren un régimen autonómich y Chipre y Tunez viuen baix un protectorat extranjer.

Un telégrama de Viena diu que continúan ab gran activitat los aprests militars de Turquia.

Ha sigut reforstat l' exercit destinát á operar contra Grecia.

Lo príncipe Mavrocordato, ministre grech sobre la Sublime Puerta, demaná ans d' ahir sos passaports al Sultá.

Lo govern turch ha girat fondos á son ministre á Atenas y á sos cónsuls en territori grech pera que 's retirin á Turquia.

CRÓNICA REGIONAL

Las mals vents que contra 'ls regionalistas de Barcelona fa dias que butan, personificats en la persona d' un vanitos subjecte foraster y nodrits per un valenciá y un madrileny, no portan camí de parar.

Lo Sr. Hinojosa tal vegada no sab que en la vehina ciutat, Tarragona, á una persona que desempnyava igual càrrech que 'l seu en aquesta provincia, lo fort disgust que 'ls tarragonins li varen donar.

Es es veritat que á Tarragona no hi ha tan de cosmopolisme ni tants farsants com á la capital del nostre Principat; pero encare que aquesta consitut afavoreixi á la última, no es molt prudent donar massa toms al cargol que estreny lo jou que venen sufrint nostres companys barcelonins, puig no fora difícil que aquets donessin una forta y darrera estrebada que 'ls trenqués per complert y si avuy son y fan propaganda regionalista, demá 's decidissin á fer aquell a que tan esvera á las sangoneras del Pressupost.

Nos expressém en aquets termes, no tan virils com voldríam, porque aquesta insistencia en no voler donar permís pera que surti un diari catalá quan se 'n publican de setmanals escrits en la mateixa llengua patria y algun d' ells sent portaveu de las doctrinas que ara, en temps de Morlesin-Mencheta-Cánoras é Hinojosa s' ha fet moda lo perseguir, en la mateixa ciutat de Barcelona, es donar á entendre als regionalistas y als catalans, que no més la enveja y la miseria ab tota la seva repugnancia, inspirá uns actes de tanta trascendencia política, més de las que 'l pobre judici dels causants del mateix.

Ahir á la tarde foren molts los vehins de nostra ciutat que la dedicaren á visitar los Monumentos de las Iglesias, puig en totas aquestas y en totas las horas, s' hi veyá una munió de fidels extraordinaria.

L' aspecte de la població corresponia á la tristot del dia sense que 's vegés tranzitar cap carruatja dels molts que en altres dias se dedican al tráfeh, ab la majoria d' establiments y botigas tancats, y 'ls tranzeunts ab sos vestits negres, tot indicava que del dol de la Iglesia ne participava nostra ciutat com á un petit grá que es de la humitat que Jesucrist, ab la seva mort y en un dia com ahir, fa 1864 anys, va redimir.

Seguint la costum que tenim establerta d' anys anteriors avuy publicuem sencer lo present número.

En cambi atenentnos á la diada d'avuy, demá no'n publicarem.

A las set en punt d'aquesta tarde se verificará la solemne professó anomenada del Sant Entero y més coneguda per la de «Divenyres Sant», la que sortirà de la Parroquial Iglesia de Sant Pere y seguirá'l curs següent:

Carrer del Cementiri vell, arrabals de Robuster, Santa Lluçia y Baix de Jesús, carrer de Jesús, plassa de la Constitució, (passant per davant de las Casas Consistorials) carrer de Monterols, plassa de Prim, carrers de Sant Joan, Rechs, plassa del Rey, carrer d'en Llovera (Padró), plassa de Prim, arrabal y carrer de Santa Agua, carrers de la Presó y Hospital y plassa de la Sanch, entrant á la Iglesia de la Purissima Sanch per la porta principal, ahont se dona per acabada.

A las dotz del mitj-dia tindrà lloch també l'acte religiós de ser portat en professó lo Sant Crist de la Sanch á la Iglesia Parroquial de Sant Pere; y á las tres de la tarde, vice-versa.

Nostre particular amich D. Eugeni Mata, en atent B. L. M. nos participa que la Junta de la Real Congregació de la Purissima Sanch, acordá que la seva filla Virginia, fos la distingida pera posar la corona á Nostre Senyor en la solemne funció que ab dit motiu lo viuent diumenge tindrà lloch en la Parroquial Iglesia de la Purissima Sanch, y á qual solemne acte nos convid.

Agrahim la deferencia del Sr. Mata y procurarem correspondre á sa fine atenció.

Diurne s' inaugurarà la temporada dels partits de pilota en lo «Frontón Reusense».

Lo cuadro de pelotaris escullit pera'l partit inaugural es de primera, y de la fama d'aquets es d' esperar un partit sensacional, com del atractiu del cartell una bona entrada pera'l empresari.

Lo mestre dels pelotaris, Beloqui, y l'afamat delanter Gamborens, per una part, y ls coneguts pelotaris Altamira é Illana, que en poch temps de joves han passat á la categoría de primera classe per esforços propi, per altra part, son més que alicient pera que ls aficionats al sport basch se prometin passar una de las millors tardes que haurán tingut en nostre Frontón.

Copiém de nostre apreciat é ilustrat colega, «La Vanguardia» de Barcelona:

«Atenent á las indicacions del comer d'aquesta plassa y pera major comoditat del públich, l'Administrador de Correus ha disposat que la correspondencia del tren mixto de Valencia que arriba á aquesta capital á un quart de deu del matí, sia entregada als apartats immediatament poguent lo públich y comer retirar-la á las onze del matí en lloch de la una de la tarde com fins ara».

Segons nota que se'ns ha facilitat per la Administració de Consums, lo recaudat ahir per varias especies puja á 481'87 pessetas.

Ocupantse de las campanyas que sosté Espanya en sas colonias, diu la «Gaceta de Alemania» que recullen ara los espanyols lo fruyt dels grans sacrificis que han portat á cab pera conservar sa integritat nacional.

A una senyora molt coneguda á Madrid li foren robadas ans d'ahir en son domicili 35 000 pessetas en bitllets del Banc, 45.000 en valors, una crescuda quantitat en or y gran número de joyas.

No han sigut descuberts los autors del robo.

Demá á las nou de la nit, nostre Excm. Ajuntament celebrarà la sessió de segona convocatoria corresponent á la present setmana.

Hem sentit lamentorse á varis interessats en l'actual reempla, de que no se'ls hi comuniquin los fallos recayguts en los expedients d'exempció legal, per medi del corresponent traslado, al efecte de conixer son fonament, y entaular, en son cas, los recursos que procedixin.

Cridém sobre aixó la atenció de la Comissió mixta de reclutament.

Ab motiu de la festivitad d'ahir y la d'avuy las tropas que guarneixen aquesta ciutat vestiren y vestirán de gala, donantse permis á tots los soldats que no estavan ni están de servey.

Los regidors nombrats gubernativament pera omplir las vacants ocorregudas en l'Ajuntament de Valls han sigut en definitiva los senyors D. Joan Bertran Homs, D. Pau Galefre Forés, D. Joseph Miquel Martí, D. Ramon Cosidó Marii, D. Daniel Castellort Figuerola, D. Joseph Balcells Bonifás y D. Gabriel Bella Soler.

Per lo ministeri de la Governació s'han destinat 20,000 pessetas del fondo de calamitats pera socorre als obrers sense treball de Málaga, Cádiz y Sevilla.

Aquesta quantitat servirá de base á las suscripciones que obrirán las juntas encarregadas de distribuir socors.

Refereixen los telégramas procedents de San Sebastián que en la matinata d'ans d'ahir, á las quatre, sortiren de Fuenterrabia las traineras «Manuel», «Unión», y «San José», portant cada una son patró y 12 tripulants.

Per efecte del mar de fondo, s'enfonzaren las tres llanxas vora de la costa, logrant alguns guanyar la terra nadant, y ofegantse dos infelissos noys, Pere Oroz, de 17 anys y Angel Echevarría, de 11 anys.

Angel era fill del patró de la «Manuel». Al anarsen á pico la embarcació, lo patró no pensá mes que en son fill, y agafantlo en brassos lluytá ab las onas fins que sas forsas quebrantadas no bastaren á disputar al mar sa presa.

Las llanxas «Unión» y «San José» s'estrellaren en las rocas.

SECCIO OFICIAL

Registre civil

del dia 14 de Abril de 1897

Naixements

Cap.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Ignacia Blay Gassol, 73 anys, Concepció 14.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d'avuy.—Santa Engracia.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de la Purissima Sanch

Divendres.—A las 9 la funció propia del dia. A las 12 sortirà la professó per celebrar la funció de la Agonia en la parroquia de S. Pere. A las 7 en punt sortirà la professó del Sant Entero que recorrerà lo curs acostumat.

Dissapte.—A las 8 del matí Benedicció de la Pila baptismal.

Parroquia de Sant Francesch

Divendres Sant.—A dos cuarts de deu del matí tindrà lloch l'ofici del «Parasceve» en lo que s'cantará lo «Passio secundum Joannem», s'adorará la Santa Creu y s'treuré sa divina Magestat del Monument. A dos cuarts de 5 de la tarde se celebrarà la funció de María desolada cantantse en los intermedis de las estacions, escullidas pessas de música del Sr. Planás y predicant M. Francisco Casas.

Dissapte Sant.—A dos cuarts de 9 del matí se donará principi al ofici de la benedicció del foch nou y ciri pascual y de las fonts baptismals y desseguida la Missa de Gloria.

Diumenge de Pascua.—A dos cuarts de 8 del matí se farà la Comunió general per las Fillas de María Inmaculada ab la Visita de la Verge.

Parroquia de S. Joan Batista (Providencia)

Divendres Sant.—Ofici propi del dia ab lo cant del Passio á dos cuarts de 10.

Dissapte Sant.—A las 8 benedicció del ciri pascual y Pila baptismal acabant ab la Missa de Gloria.

Diumenge de Pascua.—A dos cuarts de 11 ofici solemne ab acompanyament d'armonium y sermó parroquial.

Sant de demá.—Sant Aniceto.

SECCIO COMERCIAL

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 13

De Bilbao y Valencia, vapor «Leonardos», de 213 toneladas dinamita, á Pere Jausana, consignat á don Joseph Vilar y Tomás.

De Barcelona en 2 dias llaut Isabel, de 33 ts., ab lastre consignat á don J. Mallol.

De Barcelona en 2 dias llaut Enrique de 34 ts., ab lastre, consignat á don J. Mallol.

Despatzadas

Pera Barcelona vapor Leonardo, ab tránzit.

Pera Barcelona bal. Victoria, ab tránzit.

Entradas del dia 14

De Londres y Barcelona en 28 dias vapor inglés Georgian de 676 ts.. ab tránzit, consignat als senyers Mac-Andrews y C.

De Génova y Barcelona en 4 dias vapor Jativa, de 712 ts.. ab 28 bocoyos buyts á P. Armand. 15 id. id. á A. Rosell Porta, 8 id. id. á Luthi Zingg et Marcet y 20 id. id. á la ordre, consignat á don A. Mas y March.

De Bilbao y Valencia en 24 dias vapor Cabo San Antonio, de 1.213 ts., ab 50 caixas llaua á Agustí Virgili. 31 id. claus á Manuel Comas, 12 botas ayguardent á J. Batista Roca, 50 bocoyos de vi á Wagner et Fiechter 41 caixas chocolate á S. Alemany y Gil y 64 caixas de vidre á la ordre, consignat á D. Marián Peres.

De Bilbao y Valencia en 29 dias vapor Carme, de 632 ts., ab 41 fardos fferro y 309 bultos ferro á Musolas y Roca, 2.132 bultos ferro á Joseph Bonet, 3 caixas llistons á Joan Fertis, 15 cascos arengadas á Adolfo Gil, 20 bocoyos buyts á J. seph Bau, 4 bocoyos de vi á Soler y Fenech, 25 cascos arengadas á Modest Fenech. 4 bocoyos ayguardent á Lluís Quer y 100 id. vi á la ordre, consignat als senyers fills de B. Lopez.

Despatzadas

Pera Barcelona vapor Carmen, ab tránzit.

Pera Génova y escalas vapor Jativa, havent embarcat de Ferrer Debenach y C. 45 bocoyos de vi, de Luthi Zingg et Marcet 32 id. id. Wagner et Fiechter 30 id. id. de P. Gasc y C. 7 id. id. á Joaquim Torrents y C. 50 sachos avellana, Anton Plana Plana 134 id. id. y F. Montagut y C. 10 id. id. Pera Marsella y escalas vapor Cabo San Antonio, havent embarcat:

Pera Cette

Contelle et Mitjaville 36 bocoyos de vi, Romagosa y Ventos 14 id. id. Wagner y Fiechter 84 id. y 22 id. á Luthi sirgg y Marcet 32 bocoyos id.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

Companya cómic-dramática del primer actor y director

Don Francisco Fuentes

Funció pera demá, inauguració de la temporada.—1.ª d'abono.—Se posará en escena lo drama en tres actes «De mala raza», estreno del monólech titulat «Honor sin conciencia» y primera representació de lo comedia en un acte «Sueño dorado».

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al Paradís 2.

A tres cuarts de 9 en punt.

FRONTON REUSENSE

Inauguració de la temporada

pera'l dia 18 d'Abril

Se jugará un partit á 25 tantos entre ls joves pelotaris y seguidament tindrà lloch un á 50 tantos entre ls renombrats y aplaudits pelotaris blaus: BELOQUI y ALTAMIRA, contra blancs: GAMBORENA é ILLANA.

ANUNCIS PARTICULARS

TRASLADO

La molt antiga y acreditada Papelería y Fábrica de capsas de cartró, de la Successora de Joan Ferré y Vergés, que s'trobava situada en lo carrer de Sta. Anna, núm. 6, s'ha trasladat á la Plassa de la Constitució núm. 13.

• SE • RETRATA •
TOTS LOS DIAS, FESTIUS Y
'LS LABORABLES A PE-
TICIO.
NOVAS FOTOGRA-
FIAS EN CO- OPERA tots
LORS. LOS DIUMENGES.
TORRES. FOTOGRAFO
Passeig de Mata, 12,
REUS
Dias de despajg tots los festius.

Imp. de C. Ferrande.—Plassa de la Constitució,

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona
5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (Per Vilanova).
12:14 t. mercancías, segunda y tercera.
1:57 t. correo (per Vilanova).

De Barcelona á Reus
5:25 m. (per Vilafranca).
9:46 m. (per Vilanova).
15:8 t. per id.
7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus á Mora
9:33 m. — 1:04 t. — 3:40 t. — 7:19 y 9:57 nit.

De Mora á Reus
4:21 m. — 8:00 m. — 12:05 t. — 6:04 t. — 7:36 n.

De Reus á Tarragona
8:30 m. — 9:47 m. — 2 t. — 7:04 t.

De Tarragona á Reus
7:30 m. — 12:25 t. — 4:30 t. — 8:20 n.

De Reus á Lleyda

8:10 m. — 5:23 t.

De Lleyda á Reus

5:50 m. — 3:50 t.

De Reus á Vimbodí

1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus

9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona á Valencia

9:30 m. y 11:30 n.

De Valencia á Tarragona

11 m. y 6:30 t.

ADMINISTRACIÓ D' CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona,	8:30 m.
De Barcelona (per Tarragona)	8:36 m.
De id. directe	10:30 t.
De id. id.	1:30 t.

De id. ab la correspondencia extranjera

(per Picamoixons y descendit de Lleyda) 7:30 t.
De Madrid y Zaragoza 2:30 n.
De Lleyda y Huesca 7:30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 27 de Noviembre y lo 15 y 19 de Desembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5:00 m.
Pera id. á las 2:00 t.
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
Pera id. id. (per idem) á las 2:00 t.
Pera Tarragona, directe á las 7:00 n.
Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8:00 m.
Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 1:00 t.

Los pobles servits per peatons á las 9:00 m.
NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que es deposita en los bussons després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Ferrocarril económic de Reus á Salou

Servey de trens que regirá desde l dia 1 de Octubre de 1896.
Sortidas de Reus: 4:10, 9:06 matí; 2:32 y 5:43 tarde.
Sortidas de Salou: 4:56, 10:46 matí; 5:10 tarde y 7 nit.
Las horas se regeixen per lo meridià de Madrid.

SOFRE GRÍS DE BIABAUX

MINERAL FRANCÉS

Premiat en las Exposiciones Universals é Internacionals

AVIGNON, 1890 - LYON, 1894 - BORDEAUX 1895

Destructió radical de las malalties de la Vinya, Oidium, Mildiu, Black-Rot, Rot, Blanc, Anthracosis, etc., y contra las Formigas, Pugo, Orugas y altres insectes.

Lo comprador deu, donchs, exigir, á fi de no ser enganyat, la marca EL VOLCAN, de la Companyia Biabaux, estampada en tots los sachos

Representants: Senyor Joan Vilella y Companyia y Joseph Gambus y Anguera, Vilá (Bon) 12. — REUS.

TRASLADO

La molt antiga y acreditada Papeleria y Rebleria de Senyor Ferré y Verger, que s' trobava situada en lo carrer de la Plaça de Sant Joan, s' ha traslladat á la Plaça de la Constitució núm. 18.

FOTOGRAFIA TORRES

TOTS LOS DIAS, FESTES Y OPERACIÓ

NOVAS FOTOGRAFIAS EN CO. LOS DUMINGES.

passaig de Mata, 15.

REUS

Dias de despatx tots los festius.

SECCIO COMERCIAL

Moviment del port de Tarragona

Retornada del dia 13

De Bilbao y València, vapor «Sant Joan», de 315 tones, lates dimantats, á Port Tarragona, consignat á don Joseph Vilar y Tomas.

De Barcelona en 2 dies llast llastel, de 33 t, ab llastel, consignat á don J. Molló.

De Barcelona en 7 dies llast llastel, de 35 t, ab llastel, consignat á don J. Molló.

SECCIO COMERCIAL

Després de la mort de la nit, nostre Excm. Ajuntament celebrará la sessió de sesses convocada correspondentment á la present sessió.

Hem sentit l'alegria de veure interessats en l' establiment del temple, de que no se fa la comunicació los fallos teológicos en los expedients d' excomulgació, per mes de del correspondent trasllat, al efecte de conixer son l'omenent, y ental, en son cas, los recursos que procedeixen.

Quidem sobre aixó lo tenor de la Comissió mixta de reclutament.

Ab motiu de la festivitat d' així y la d' any les tropas que guarnixen aquesta ciutat vestiran vestit tan de gala, donantse permís á tots los soldats que no estaran en estada de servey.